

В къщата накрая на света

ПИСАТЕЛЯТ ГЕОРГИ ДАНАИЛОВ НЕ Е ПЪРВИЯТ СОФИЯНЕЦ, ОТКРИЛ ПРЕДИ ГОДИНИ УЮТА НА КОВАЧЕВИЦА, НО ПЪРВИ СЕ Е СДОБИЛ С НОТАРИАЛЕН АКТ ЗА ИМОТА СИ ТАМ. СЕГА ЖИВЕЕ ПОСТОЯННО В РОДОПСКОТО СЕЛО, НА КОЕТО Е ПОСВЕТИЛ ЦЯЛА КНИГА

Цветана Шипкова, снимки Асен Балабанов

Историята започва преди почти 30 години, когато Данаилов решава да си купи къща в Родопите. Същата идея имат и други негови приятели. „Даже подписахме договор помежду си – разказва писателят, – единият се задължава да купи къща и да живее в нея, и другият, и третият също. Тези договори съществуват и до ден днешен, аз ги пазя. Първо започнахме да търсим в най-познатата част на Родопите – селата около Смолян: Широка лъка, Стойките, Гела, Солища, обаче се оказа, че там не може да се намери нищо. Ние, много отчаяни, се озоваваме в Чепеларе и срещаме екипа, който снима филма „Мъжки времена“. И художникът Ангел Ахрянов ни казва – има едно село от другата страна на планината, но дотам няма път. Обръщаме ние колите, връщаме се в София и другата събота и неделя сме в Ковачевица. Тогава жена ми погледна наскоро и каза: „Докато не купиш къща, оттук не тръгвам.“ Аз потрих ръце... и така се започна.“ Впрочем цялата история около покупката и ремонта на къщата Георги Данаилов е описал в книгата си „Къща накрая на света“ – прекрасно четиво, илюстрирано в последното си издание и с великолепни снимки от Ковачевица. Но на живо писателят се оказва още по-сладкодумен разказвач. Особено хубава е историята за дядо Киро. Всъщност Данаилов купува къщата „заедно“ със собственика ѝ – с уговорката, че

дядото ще остане в нея, докато е жив. Това е първата къща, която семейството гледа, и въпреки че я харесва и е готово веднага да я купи, дядо Киро праща софиянците да обикалят из селото да гледат и други. Когато отново се връщат и Георги Данаилов му казва: „Дядо Киро, твоята къща най-ни хареса“, той отговаря: „То си е така, Гоше. Онези къщи са строени от зор, а моята е строена за кеф.“ Къщата беше много занемарена – продължава писателят, – не разрушена, а занемарена. Беше мръсно, направо като Авгиевите обори – Херкулес да дойде да ги чисти. По големия поток – така в Ковачевица наричат чардака, дедо Киро беше накачил разни боклуци, парцали, какво ли не. Почистихме ние и го питаме – така по-хубаво ли стана, а той: „Какво по-хубаво бе, Гоше, стана като запусната къща – една капка нема.“ Георги Данаилов е запазил къщата в автентичния ѝ вид. Тя е от вековен каменен зид, съхранен в оплочно състояние. На приземния етаж има малка кухня и сервизни помещения, място за складиране на дърва и за игра на каракачанската овчарка на домакина. Дървена стълба, която се затваря с капак, води към потона – много обширен и дълбок чардак, където всъщност тече животът в къщата. Тук има голяма камина и зидана пещ, в която спокойно влиза цяло агне, а от високия миндер, покрит с халища, се виждат околните баири. ➔

➔ От пѳтона се влиза в двете стаи. Това е всичко, ако не броим доста големия двор – една типична ковачевска къща. В разговора ни става дума и за миналото на селото, което Георги Данаилов познава добре. „В Ковачевица е имало 850 души дюлгери – разказва той, – ходили са да строят из Беломорието, по целите Родопи. Тук е имало канализация преди Лондон – един англичанин ми го каза. Селото е обявено за архитектурен резерват, обаче Институтът за паметниците на културата няма никаква заслуга за запазването му, напротив. Ние с моите съседи например сами нап-

равихме калдърѳма пред нас, обаче 20 метра калдърѳм струват към 1000 лева. Драмата на Ковачевица е новото строителство, което настѳпва. Има опасност и там да дойде този строителен обрив, който виждаме по морето. Вече се появяват и къщи, където се намесва кичѳт.“ Наистина, Ковачевица вече има между жителите си екстрасенс от Русия, италианец, превърнал стара плевня в лятна къща, холандец от български произход, чиято огромна къща се белее на отсрещния склон. Ще идват и други. Дано само им стигнат вкусѳт и обичта към запазеното дотук село. ■